

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
t. č. X.
zastoupený advokátem Mgr. Tomášem Císařem
sídlem Vyšehradská 415/9, 128 00 Praha 2

proti
žalované: Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy
sídlem Kaplanova 2055/4, 148 00 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 5. 2025, č. j.: KRPA-167020-11/ČJ-2025-000022-ZZC

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 23. 5. 2025, č. j.: KRPA-167020-11/ČJ-2025-000022-ZZC, se zrušuje.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 10 140 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 23. 5. 2025, č. j.: KRPA-167020-11/ČJ-2025-000022-ZZC, jímž byl podle ust. § 124 odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „z.p.c.“), zajištěn za účelem správního vyhoštění. Doba

zajištění žalobce byla podle ust. § 124 odst. 3 z.p.c. stanovena na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítal, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav, o své evidenci nevěděl, nebyl opatřen konkrétní podklad, na jehož základě byl učiněn záznam v evidenci, oprávněnost evidence nebyla posouzena, nemohlo být rozhodnuto o nutnosti zajištění, zvláště když se žalobce nikde neskryval, byl v dobré víře a hodlal svůj pobyt v České republice aktivně řešit, má zde navíc X.; občané Ukrajiny mají též dánou překážku vycestování, do vlasti se vrátit nemohou a je jim vydáváno vízum za účelem strpění, zajištění je zbytečné, pouhá evidence v databázi nemůže stačit k zajištění. Žalobcovo zajištění je opatřením zcela neúčelným a nadbytečným, nelze mít obavu z toho, že by měl žalobce ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Žalovaná se v napadeném rozhodnutí nezabývá možností užití mírnějších institutů, resp. existují důvodné pochybnosti, že žalobci nebyly řádně vysvětleny. Rozhodnutí o zajištění jako mimořádný institut zasahující do práva zaručeného čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv a svobod musí podle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 26. 4. 2012, č. j. 4 As 16/2012-30, obsahovat posouzení všech okolností, pro něž nelze použít mírnější instituty. Žalovanou prezentovaná aplikace ust. § 124 odst. 1 z.p.c. je nezákonná, neboť ignoruje interpretaci hlavy XI. z.p.c., Listinu základních práv a svobod a relevantní judikaturu NSS. Rozhodující správní orgán ve věci zajišťování cizince musí uvést, proč je v daném případě zajištění opatřením nezbytným pro dosažení účelu správního řízení a proč nelze tohoto účelu dosáhnout jinak, což v napadeném rozhodnutí absentuje. Žalobce zmínil rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 28. 4. 2011 ve věci C-61/11 PPU, který závazně stanovuje postup při maření výkonu úředního rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaná dále nerespektovala základní zásady správního řízení dle ust. § 2 odst. 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Závěrem žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

3. Žalovaná uvedla, že žalobce naplnil skutkovou podstatu ust. § 124 odst. 1 písm. e) z.p.c., neboť byl zařazen do Schengenského informačního systému. Skutečnosti vedoucí k zajištění jsou jednoznačně popsány a podloženy; žalobce přitom o nelegálním pobytu věděl. K důvodům, proč nebylo možné použít mírnější opatření, se žalovaná vyjádřila na s. 3 až 6 napadeného rozhodnutí. Vzhledem k důvodné obavě zmaření výkonu správního vyhoštění nemohla žalovaná uložit mírnější prostředky ve formě zvláštních opatření. U žalobce hrozí, že se bude svévolně pohybovat po území schengenského prostoru a nebude respektovat opatření uložené X.; žalobce je navíc nyní již přezajištěn dle azylového zákona. Žalobu navrhla žalovaná zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

4. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce je veden v Schengenském informačním systému, byl X. a má vyznačen zákaz vstupu ode dne X. (detail osoby v SIS ze dne 23. 5. 2025).
5. Dne 23. 5. 2025 byl žalobce kontrolován policejní hlídkou a bylo zjištěno, že nemá žádné oprávnění k pobytu na území (úřední záznam ze dne 23. 5. 2025, č. j.: KRPA-167020-1/ČJ-2025-000022).

6. V rámci podání vysvětlení dne 23. 5. 2025, z něhož byl vyhotoven protokol, č. j.: KRPA-167020-8/ČJ-2025-000022-ZZC, žalobce mj. uvedl, že ve vlasti bydlí v X., v České republice bydlí na ubytovně, evidence v SIS si je vědom, X., nemůže vycestovat do vlasti kvůli válce, X. a následující den přijel do České republiky, nemá tu nikoho ani žádné vazby, na území Evropské unie nemá osobu, vůči níž by skončení pobytu bylo nepřiměřené z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života, nemá peníze, dostává je od X., myslel, že má zákaz pobytu jen X., bydlí na ubytovně, nemá označenou schránku, nemá peníze na vycestování, nemůže vycestovat, ve vlasti je válka.
7. Dne 23. 5. 2025 vydala žalovaná žalobou napadené rozhodnutí, podle jehož odůvodnění nelze od žalobce očekávat jeho dobrovolné vycestování. Žalobce totiž prokazatelně nevycestoval z území a je zařazen do SIS. Na s. 3 až 6 napadeného rozhodnutí se žalovaná zabývala nemožností uložení zvláštních opatření dle ust. § 123b z.p.c., neboť by byla neúčelná. Doba trvání zajištění byla stanovena na 30 dnů při zohlednění předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. U žalobce neexistují překážky vycestování, je občanem Ukrajiny, jež je jeho rodnou zemí.
8. Dne 30. 5. 2025 žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu. Rozhodnutím Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky, ze dne 3. 6. 2025, č. j.: OAM-612/BA-BA07-BA03-Z-2025, byl žalobce ve smyslu ust. § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců, když doba zajištění byla stanovena do dne 16. 9. 2025.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

9. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž přihlížel i k případným nezákonnostem nad rámec žalobních bodů v souladu se závěry rozsudku velkého senátu Soudního dvora Evropské unie ze dne 8. 11. 2022 ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
10. Soud ve věci rozhodl bez jednání, jelikož postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. Soud v důsledku nedostatku času nařídil urychleně jednání na žádost žalobce, poté ovšem zjistil, že jsou dány důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí bez jednání, žalovaná se k žalobě vyjádřila za situace, kdy již o nařízeném jednání věděla, přesto výslovně uvedla, že souhlasí s rozhodnutím bez jednání, zrušením nařízeného jednání tak nedošlo k zásahu do jejích práv.
11. Podle ust. § 124 odst. 1 písm. e) z.p.c. *police je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je cizinec evidován v informačním systému smluvních států.*
12. Podle ust. § 124 odst. 3 z.p.c. *police v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je police povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je police oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání*

zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.

13. Podle ust. čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod *každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, má právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné.*
14. Soud především uvádí, že žalobce je občanem Ukrajiny (X.), kde probíhá ozbrojený konflikt. Je obecně známou skutečností, že od února 2022 vtrhla ruská vojska na dosud neokupovaná území na východ a jih země a jsou uskutečňovány intenzivní válečné operace, území celé Ukrajiny čelí intenzivnímu bombardování včetně civilních cílů a infrastruktury. Soudu je taktéž známo z úřední činnosti, že občané Ukrajiny při splnění určitých podmínek mají paušálně nárok na dočasnou ochranu, stejně tak je soudu známo, že rozhodnutí o správním vyhoštění ukrajinských občanů vydaná českými orgány nejsou vykonatelná, neboť je v nich konstatováno, že existuje překážka znemožňující vycestování. Stejně tak je soudu známo, že ukrajinským občanům bez nároku na dočasnou ochranu bývá z důvodu války udělováno vízum za účelem strpění pobytu a správní orgány uvedeným argumentují, pokud žalobci v pobytových věcech žádají o přiznání odkladného účinku žalobě.
15. Nemožnost za současné situace ozbrojeného konfliktu vycestovat na Ukrajinu konstatuje ve své judikatuře setrvale i NSS. V právní větě k rozsudku ze dne 14. 4. 2022, č. j.: 5 Azs 89/2022 – 24, publ. pod č. 4344/2022 Sb. NSS, se uvádí: *„Invaze ozbrojených sil Ruské federace na Ukrajinu, zahájená dne 24. 2. 2022, je takovou výjimečnou skutečností, k níž ve věci správního vyhoštění cizince na Ukrajinu přihlédne krajský soud, příp. Nejvyšší správní soud i přesto, že nastala po vydání žalobou napadeného rozhodnutí správního orgánu, případně po vydání kasační stížností napadeného rozhodnutí krajského soudu [§ 75 odst. 1 a § 109 odst. 5 s. ř. s. a čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.)].“* K rozdílu mezi možnostmi uložit správní vyhoštění občanu Ukrajiny a vykonat jej se NSS vyjádřil v právní větě k rozsudku ze dne 7. 9. 2023, č. j.: 9 Azs 126/2023 – 35: *„Bezpečnostní situace na Ukrajině způsobená invazí ozbrojených sil Ruské federace, zahájenou dne 24. 2. 2022, představuje překážku vycestování státního příslušníka Ukrajiny na Ukrajinu podle § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, avšak nebrání samotnému uložení správního vyhoštění podle § 119 téhož zákona, jsou-li splněny zákonné podmínky.“* Nemožnost ukrajinských občanů z důvodu války vycestovat do vlasti aproboval NSS i v dalších rozhodnutích, z těch novějších se např. jedná o rozsudek ze dne 20. 11. 2024, č. j.: 2 Azs 128/2024 – 21, nebo o usnesení ze dne 25. 11. 2024, č. j.: 8 Azs 193/2024 – 42. Určitou zmínku obsahuje též rozsudek ze dne 28. 2. 2025, č. j.: 10 Azs 125/2024 – 28. Konečně, v usnesení ze dne 11. 2. 2025, č. j.: 8 Azs 189/2024 – 72, NSS dovedl, že nedobrovolné vycestování na Ukrajinu v současné situaci neodůvodňuje ani plnění branné povinnosti: *„Dílčí závěr městského soudu, že branná povinnost je sama o sobě legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany, vyslovený k branné povinnosti stěžovatele, vychází z judikatury NSS, která se obecně týká případů, kdy se cizinec – branec – odmítne zúčastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu a kdy by výkon vojenské služby zahrnoval páčání válečných zločinů, zločinů proti lidskosti nebo činů, které odporují zásadám a cílům OSN (rozsudky NSS ze dne 29. 3. 2004, čj. 5 Azs 4/2004-49, či ze dne 7. 8. 2012, čj. 2 Azs 17/2012-44, a ze dne 10. 12. 2021, čj. 5 Azs 19/2020-45, body 48 a 49). Tento dílčí závěr se však v případě stěžovatele míjí s tím, že NSS konstantně zohledňuje bezpečnostní situaci na Ukrajině. Tato situace představuje v současné době překážku vycestování státních příslušníků Ukrajiny na Ukrajinu, a to dokonce i v případech, kdy jim bylo uloženo správní vyhoštění; tím spíše to platí pro držitele pobytových*

oprávnění na území ČR. Státní příslušníci Ukrajiny se s ohledem na probíhající válečný konflikt na Ukrajinu nenavrací (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2022, čj. 3 Azs 238/2022-41, bod 46, ze dne 7. 9. 2023, čj. 9 Azs 126/2023-35, body 18 a 19, či ze dne 9. 5. 2024, čj. 2 Azs 316/2023-47, č. 4606/2024 Sb. NSS, bod 27). Městský soud však zároveň nedovodil, že by byl stěžovatel coby branec nucen vycestovat do vlasti. Nejde tedy o takové pochybení městského soudu, které by zakládalo přijatelnost námitky nepřítapnosti odkazu na plnění branné povinnosti cizinců v zemi původu.“

16. Přestože v rámci podání vysvětlení žalobce opakovaně tvrdil, že se nemůže navrátit do vlasti v důsledku války, žalovaná se tímto aspektem v napadeném rozhodnutí vůbec nezabývala, až na drobné konstatování, že vycestovat do vlasti, aby nastoupil vojenskou službu, je jeho povinnost. Jak ale zdůraznil i NSS v judikátu citovaném výše, ani plnění branné povinnosti neobstojí coby argument pro návrat ukrajinských občanů do země původu za situace současného ozbrojeného konfliktu.
17. Napadené rozhodnutí je v důsledku toho nepřezkoumatelné ve dvou ohledech.
18. Za prvé, zda vůbec byly dány důvody pro žalobcovo zajištění. Žalobce X., následující den X. a den nato X., jelikož do vlasti nemohl vycestovat kvůli válce. Žalovaná se nijak nevypořádala s tím, že tedy X. požádal o oprávnění k pobytu, které jej mělo chránit před návratem do země původu zmítané ozbrojeným konfliktem.
19. Druhým, ještě zřetelnějším, aspektem je realizovatelnost správního vyhoštění.
20. Jde-li o otázku realizovatelnosti správního vyhoštění, NSS konstatoval již v usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j.: 7 As 79/2010–150, publ. pod č. 2524/2012: „*Správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona o pobytu cizinců možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.*“ Žalovaná však nikterak nezkoumala realizovatelnost správního vyhoštění ve vztahu k ozbrojenému konfliktu, pro který NSS setrvale judikuje nemožnost vycestování, pro který správní orgány označují správní vyhoštění za nevykonatelná, pro nějž bývá občanům Ukrajiny za určitých podmínek paušálně udělována dočasná ochrana a pro nějž mohou s úspěchem žádat o vízum za účelem strpění.
21. Ostatní žalobní námitky se s ohledem na výše uvedené staly v zásadě bezpředmětnými. Soud nicméně stručně konstatuje, že by v případě přijatelné bezpečnostní situace na Ukrajině neobstály.
22. Ostatní aspekty napadeného rozhodnutí jsou přezkoumatelné a řádně odůvodněné. To se týká jak nemožnosti uložit zvláštní opatření, tak délky zajištění. Stran X. žalobce sdělil, že mu finančně vypomáhá, avšak rovněž uvedl, že není žádná osoba, ve vztahu k níž by jeho vycestování bylo nepřiměřeným zásahem do soukromého či rodinného života.
23. Z výše uvedených důvodů soud na základě ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. žalobou napadené rozhodnutí zrušil.

24. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Náklady vynaložené žalobcem na dané řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za dva úkony právní služby (§ 7, § 9 odst. 5, § 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. – tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu) v částce 4 620 Kč za jeden úkon, celkem 9 240 Kč a náhradu hotových výdajů v částce 450 Kč za jeden úkon, celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Jelikož zástupce neprokázal, že je plátcem DPH, nebyla náhrada nákladů zvýšena o částku odpovídající výši daně. Celková výše nákladů řízení tedy činí 10 140 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 19. června 2025

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce